

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญและมีบทบาทต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นการพัฒนาคนให้เจริญงอกงาม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เด็กเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่ายิ่ง เป็นผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม และความเป็นมนุษยชาติ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควรเริ่มตั้งแต่วัยแรกเกิดโดยการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแล้วรับการเตรียมความพร้อมในช่วงอายุ 3-5 ปี ในสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, บทนำ-หน้า 5) พัฒนาการของเด็กเป็นสิ่งที่มีความต่อเนื่อง พฤติกรรมบางอย่างของเด็กโตอาจจะเป็นผลเนื่องมาจากพื้นฐานหรือประสบการณ์ในวัยเด็ก (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2554, หน้า 77)

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 3) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มุ่งส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัย ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ โดยการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย พัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 5)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้แบ่งช่วงอายุของเด็กปฐมวัย ออกเป็น 2 ช่วงอายุ คือ ช่วงที่ 1 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี จัดทำขึ้นสำหรับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม กับเด็กเป็นรายบุคคล และช่วงที่ 2 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและ ความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 31-39)

ภาษา คือ ระบบที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการคิดและการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วย สัญลักษณ์ที่อยู่รวมกันอย่างมีแบบแผนหรือกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับในบริบทสังคมและวัฒนธรรมที่มนุษย์อาศัยอยู่ ภาษาเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับชีวิตมนุษย์เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญของการคิด ซึ่งจะนำไปสู่พัฒนาการทาง เซอร์ปัญญาในขั้นสูง ภาษาเป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสาร เด็กใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ ในการแสดงความต้องการควบคุมพฤติกรรมของผู้อื่น มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น แสดง ความเป็นตัวตนของเด็ก ค้นหาข้อมูล คิดจินตนาการ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ หากไม่มีภาษาติดต่อสื่อสารย่อมเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญ สำหรับการเรียนรู้ เด็กใช้ภาษาในการเข้าใจสิ่งแวดล้อมอย่างมีความหมาย ผู้คนเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน โดยมีภาษาเป็นสื่อกลางภาษาช่วยให้มนุษย์สามารถถ่ายทอดความคิดที่เป็น นามธรรมได้ ช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งการทำความเข้าใจตนเอง และสอดคล้อง กับ พงศกร ศรเพชร (2556, หน้า 2) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาที่ถูกวิธี ควรส่งเสริมตั้งแต่วัยอนุบาลจึงจะมีผลทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาต่างๆ ในอนาคต พัฒนาการทางภาษาที่สำคัญอย่างหนึ่งของเด็กปฐมวัย คือพัฒนาการทาง การพูด เนื่องจากเด็กในวัยนี้จะเริ่มรู้จักใช้ภาษาพูดมากขึ้น เริ่มเรียนแบบคำพูดของผู้ใหญ่ เริ่มใช้คำศัพท์มากขึ้น เริ่มถามคำถาม การพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย มีความแตกต่างกัน ในแต่ละคนขึ้นอยู่กับปัจจัยในตัวเด็ก

การปลูกฝังบุคลิกภาพของวัยเด็กเล็กในช่วง 1-5 ปีแรกของชีวิต เป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาบุคลิกภาพ การอบรมเลี้ยงดูเด็ก การกระทำเป็นตัวอย่างให้แก่วัยเด็กเป็นสิ่งสำคัญมาก สถาบันทางการศึกษาเป็นสถาบันหนึ่งที่มีส่วนในการส่งเสริม การกล้าแสดงออกให้กับเด็กได้ (วนิดา ศิลปะกิจโกศล, 2543, หน้า 23-24) สอดคล้องกับ ประภาพร วังสุรีย์ และกาญจนา ดรมุราณ (2556, หน้า 1) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยโดยเฉพาะ 3 ปีแรกของชีวิต เป็นการวางรากฐานของการพัฒนาความเจริญเติบโตในทุกๆ ด้าน เนื่องจากสมองของเด็กในช่วงวัยปฐมวัยมีการพัฒนาและสร้างเครือข่ายภายในสมองได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เด็กในช่วงปฐมวัยสามารถเรียนรู้ได้ดีมากกว่าวัยอื่นๆ ดังนั้น การพัฒนาความเป็นผู้นำ การปลูกฝังคุณลักษณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ได้แก่ การกล้าแสดงออก การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ควรเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพื่อเป็นรากฐานของชีวิตเมื่อเด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะได้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ

การจัดประสบการณ์โดยการใช้นิทานเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน เป็นอีกหนึ่งวิธีในการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็ก ซึ่งนิทานมีส่วนช่วยกระตุ้น พัฒนาการ และส่งเสริมทักษะขั้นพื้นฐานของเด็ก เช่น ทักษะทางด้านการฟัง การพูด การคิด การกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ สุรางค์ โค้วตระกูล (2554, หน้า 81) กล่าวว่า ตัวแบบในสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กมีอิทธิพลมากต่อพฤติกรรมของเด็กวัยนี้ ดังนั้นเด็กในวัยนี้ควรได้รับการเรียนรู้โดยการสังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมต่างๆ เช่น การแสดงความเมตตาต่อเพื่อน สัตว์เลี้ยง และการแสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งของเล่น และขนมให้เพื่อน นอกจากการเรียนรู้จากตัวแบบจริงแล้ว ครูอาจจะใช้นิทาน การใช้บทบาทสมมติช่วยในการสอนด้วย สอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541, หน้า 10-19) กล่าวว่า นิทานเป็นสิ่งที่เด็กชอบ เด็กจึงเกิดการเรียนรู้ได้ดี สามารถจดจำ กล้าแสดงออกและมีแรงจูงใจที่จะเปิดรับพฤติกรรมที่พึงปรารถนา ครูจึงสามารถสอดแทรก สิ่งที่ต้องการสอนเด็กหรือเนื้อหาความรู้ต่างๆ ให้กับเด็กตามจุดประสงค์ที่ครูต้องการได้ ซึ่งทำให้เด็กสามารถจำได้ดี และสามารถโยงประสบการณ์ได้ดี สอดคล้องกับ เกริก ยूनพันธ์ (2539, หน้า 20) กล่าวว่า การที่เด็กชอบสิ่งใด เด็กจะสนใจและกระทำสิ่งนั้นได้นาน นิทาน จึงช่วยสร้างสมาธิของเด็กได้ยาวนานขึ้นและเมื่อเด็กมีสมาธิยาวนานขึ้นก็จะรับรู้สิ่งต่างๆ ได้มากขึ้น ยิ่งถ้านิทานเหล่านั้นได้รับการเสริมสร้างให้น่าสนใจด้วยเทคนิคใหม่แล้ว ก็จะได้ผลในการสอนเด็กเหลือคณานับ

การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเป็นอีกหนึ่งวิธีการจัดการเรียน การสอน ที่ช่วยให้เด็กปฐมวัย ได้รับการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษา ในด้านการฟัง และการพูด รวมถึงการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ตามบทบาทของตัวละคร สอดคล้องกับ เกริก ยุ้นพันธ์ (2539 อ้างถึงใน ปณิดา ทองมูล, 2555, หน้า 2) การเล่านิทานประกอบการ แสดงบทบาทสมมติช่วยให้การจัดกิจกรรมประสบความสำเร็จ และพัฒนาเด็กได้สม ความมุ่งหมาย เด็กนำข้อคิดตัวอย่างไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถส่งเสริมพัฒนาการ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี (2545, หน้า 67) กล่าวว่า วิธีสอนโดยการ ใช้การแสดงบทบาทสมมติ คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ซึ่งมีความใกล้เคียง กับความเป็นจริง และแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตน การแสดงบทบาทสมมติ ประกอบการเล่านิทานเป็นการผสมผสานศิลปะการเล่าเรื่องกับการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง และเป็นสื่ออย่างหนึ่งที่เด็กได้รับรู้และแสดงความคิดเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดการจัดประสบการณ์การแสดง บทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานว่าจะช่วยพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาและ การกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยได้นำการจัดการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติ ประกอบการเล่านิทานในการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาและการกล้าแสดงออก ของเด็กปฐมวัยต่อไป

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติ ประกอบการเล่านิทานมีความสามารถทางด้านภาษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่ อย่างไร
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติ ประกอบการเล่านิทานมีการกล้าแสดงออกเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านภาษาและการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านภาษา และการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ความสามารถทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยหลังเรียนด้วยการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สูงกว่าก่อนเรียน
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานมีการกล้าแสดงออกในระดับมากขึ้นไป

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ที่สำคัญ 2 ประการ ดังนี้

1. ได้ทราบผลการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านภาษาและการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย
2. เป็นแนวทางแก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานในระดับปฐมวัย สามารถนำไปส่งเสริมความสามารถในด้านอื่นๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร เป็นเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดศรีสวาท บ้านคำไฮ ตำบลหาดแพง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม สังกัดเทศบาลตำบลหาดแพง ปีการศึกษา 2559 ห้องเรียน 3 ห้อง จำนวน 45 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดศรีสวาท บ้านคำไฮ ตำบลหาดแพง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม สังกัดเทศบาลตำบลหาดแพง ปีการศึกษา 2559 ซึ่งได้มาจากการเลือกเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 20 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านภาษา และการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดศรีสวาท บ้านคำไฮ ตำบลหาดแพง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม สังกัดเทศบาลตำบลหาดแพง เป็นเนื้อหาในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โดยแบ่งการจัดประสบการณ์ เป็น 10 หน่วย ดังนี้ 1) เรื่อง แสนสบาย กินดีมีสุข 2) เรื่อง หนูจำหนูทำได้ 3) เรื่อง บ้านสุขสันต์ 4) เรื่อง สายใยชุมชน 5) เรื่อง วัน-คืนขึ้นอุรา 6) เรื่อง นานาสัตว์โลก 7) เรื่อง ชาวดีมีประโยชน์ 8) เรื่อง ชยันเหลือเจ้ามดน้อย 9) เรื่อง อร่อยผักผลไม้ 10) เรื่อง คมนาคม

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติ ประกอบการเล่นิทาน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ความสามารถด้านภาษา

3.2.2 พฤติกรรมการกล้าแสดงออก

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ใช้เวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 30 ครั้ง เป็นเวลา 15 ชั่วโมง โดยการจัดประสบการณ์ โดยใช้นิทาน 1 เรื่อง จะใช้เวลา 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 17 ตุลาคม-23 ธันวาคม 2559

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำเนื้อหาของการวิจัยผลการจัดประสบการณ์ การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านภาษา และการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **นิทาน** หมายถึง เรื่องราวที่มีประสบการณ์มีการผูกเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การโน้มน้าวและการสอนให้เด็กปฐมวัยมีลักษณะพฤติกรรมกล้าแสดงออก ได้พัฒนาภาษาการฟัง และการพูดที่ดี

2. การแสดงบทบาทสมมติ หมายถึง การแสดงตามบทบาทตามเนื้อหา
 ในนิทานที่ครูเล่าให้ฟัง โดยเด็กปฐมวัยเป็นผู้เลือกตัวละครที่จะแสดงเอง

3. การจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน
หมายถึง แนวการจัดประสบการณ์โดยให้เด็กปฐมวัยเป็นผู้แสดงบทบาทสมมติด้วยสีหน้า
 และท่าทางตามเนื้อเรื่องของนิทาน โดยเด็กเป็นคนเลือก และวางแผนกำหนดตัวละคร
 ที่จะแสดงเอง หลังจากการแสดงบทบาทสมมติจบให้เด็กช่วยกันสรุปเรื่องราวในนิทาน
 ซึ่งนิทานที่ครูนำมาจัดประสบการณ์มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยและช่วยส่งเสริมพัฒนาการ
 ของเด็กปฐมวัย ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ใช้หน่วยในการจัดประสบการณ์ 10 หน่วย หน่วยละ
 1 สัปดาห์ การจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน 1 เรื่อง
 จะใช้ 1 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที หน่วยการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วย
 1) แสนสบาย กินดีมีสุข 2) หนูจำหนูทำได้ 3) บ้านสุขสันต์ 4) สายใยชุมชน 5) วัน-คืนชื่นชอุรา
 6) นานาสัตว์โลก 7) ข้าวดีมีประโยชน์ 8) ชยันเหลือเจ้ามดน้อย 9) อร่อยผักผลไม้
 10) คมนาคม มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด 3 ชั้น ดังนี้

1) ชั้นนำ คือ กระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจอยากรู้ อยากเห็น อยากลอง
 มีความกระตือรือร้น ด้วยการเล่านิทานจากหนังสือ

2) ชั้นสอน คือ ส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการ การสร้างภาพในสมอง
 ด้วยการเล่านิทานโดยมีสื่อเพิ่มเติมที่หาได้ในห้องเรียน

3) ชั้นสรุป คือ เด็กได้สรุปว่าได้มีเหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน อย่างไร
 และมีใครบ้างในนิทาน และอะไรบ้างจากการแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน
 ละครตัวไหนมีนิสัยอย่างไร ดีหรือไม่ดีอย่างไร และบอกลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลัง
 ที่เกิดในนิทานเรื่องนั้นได้

4. ความสามารถทางด้านภาษา หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออก
 ของเด็กในความสามารถด้านการฟัง ความสามารถในด้านการพูด โดยพฤติกรรม
 ที่แสดงออกแยกย่อยได้ดังนี้

4.1 ความสามารถด้านการฟัง ประกอบด้วย

4.1.1 การรับรู้คำศัพท์ หมายถึง ความสามารถของเด็กในการฟังคำที่ครู
 พูด และรู้จักความหมายของคำนั้นๆ

4.1.2 การฟังเพื่อจำแนกเสียง หมายถึง ความสามารถของเด็กในการฟัง
 และสามารถแยกแยะความแตกต่างของเสียงได้ถูกต้อง

4.1.3 ความเข้าใจในการฟัง หมายถึง ความสามารถของเด็กในการฟัง แล้วบอกรายละเอียด บอกเหตุผล บอกใจความสำคัญ หรือสรุปแนวคิดของเรื่องได้

4.1.4 การฟังเพื่อปฏิบัติตามคำสั่ง หมายถึง ความสามารถของเด็กในการฟังคำสั่ง แล้วปฏิบัติตามได้ถูกต้อง

ในการวัดความสามารถทางด้านการฟัง ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อทดสอบวัดความสามารถทางด้านการฟังก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบชุดเดียวกัน

4.2 ความสามารถด้านการพูด ประกอบด้วย

4.2.1 การเล่าเรื่อง หมายถึง ความสามารถของเด็กในการถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ในนิทาน ด้วยการเปล่งเสียงพูดที่ชัดเจน เป็นประโยคที่สมบูรณ์และบอกได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไหร่

4.2.2 การใช้คำพูดเหมาะสมกับสถานการณ์ หมายถึง ความสามารถของเด็กในการใช้คำพูดได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในขณะนั้น หรือเรื่องราวในนิทานแต่ละเรื่อง พร้อมกับบอกสิ่งที่ควรปฏิบัติได้ถูกต้อง

ในการวัดความสามารถทางด้านการพูด ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบชุดเดียวกัน

5. การกล้าแสดงออก หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกมา คือ การกล้าแสดงออกทางวาทะกรรมทำทางที่เหมาะสม กล้าลองทำสิ่งแปลกใหม่ มีความเป็นผู้นำด้วยความภาคภูมิใจ และสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นในสังคมได้ โดยพฤติกรรมที่แสดงออกมี 5 ด้าน ดังนี้

5.1 กล้าแสดงออกทางวาทะกรรม หมายถึง การพูดด้วยความคล่องแคล่วเสียงดังฟังชัด กล้าสบตากับผู้ฟังโดยไม่ประหม่า เหมาะสมตามสถานการณ์และเหมาะสมตามวัยของเด็ก

5.2 กล้าแสดงออกทางท่าทาง หมายถึง การแสดงออกด้วยความมั่นใจ ไม่เคอะเขิน ไม่ประหม่า

5.3 กล้าทำกิจกรรมและลองทำสิ่งใหม่ๆ หมายถึง ชอบทำกิจกรรมใหม่ๆ โดยไม่ลังเล ด้วยความกระตือรือร้น

5.4 กล้าแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ หมายถึง ยกมือขออาสาที่จะเป็นผู้นำ
ในการทำกิจกรรม การนำเสนอผลงาน หรือการแจกใบงาน การอาสาช่วยครูถือของ

5.5 มีความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง มีความรู้สึกพึงพอใจในผลงาน
ของตนเองเมื่อทำงานชิ้นนั้นๆ สำเร็จ

ในการวัดการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสังเกต
พฤติกรรมการกล้าแสดงออกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี ที่กำลังเรียน
อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปีการศึกษา 2559 จำนวน 20 คน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัด
ศรีสวาท บ้านคำไฮ ตำบลหาดแพง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม สังกัดเทศบาล
ตำบลหาดแพง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร